

OTO VIII. ST. 93

Ljubljana, januar 1966

Gradisov vestnik

GLASLO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

PO 83/1972

KAKO BO PRIHODNJE LETO?

Kratek pregled vseh naših poslovnih enot in njih perspektiv — ter razmer na gradbenem tržišču

Kolikor je sploh mogoče že danes govoriti o vpogledu na gradbeno tržišče za leto 1966, lahko trdimo, da ni vzroka za malodušnost, seveda pri skrbnem in prevdarnem gospodarjenju. Gradis bo kritično leto 1966 v strnjeni enotnosti prebrodil, čeprav vemo, da bodo po današnjih prognozah za nekatere poslovne enote težave še vedno velike.

Kolikor so nam v grobih in še daleč ne definitivnih obrisih znane investicije za leto 1966, kaže da bo:

■ **PE Ljubljana** še vedno v težavah. Saj si na njenem teritoriju ostro konkurira kar 16 gradbenih podjetij, k temu pa še obstaja bojazen, da bodo nekatera nova stanovanjska podjetja ustanovila svojo operativno, če tega zakon ne bo preprečil. Za leto 1966 ni na vidiku večjih novih investicij, tudi nihče ne ve, kdaj se bo začela gradnja nove ljubljanske bolnišnice, pri kateri gradnji bo Gradis opravil betonska dela. Tudi stanovanjska gradnja je v Ljubljani do leta 1970 že pretežno angažirana. Zato bo treba verjetno v letu 1966, kljub zmanjšanju števila zaposlenih na PE Ljubljana del njenih kapacitet angažirati v drugih bazenih Slovenije ali zunaj nje.

■ **PE Ljubljana-okolica** bo končala do sredine leta 1966 dela na Yulonu in ostane odvisna od stanovanjske graditve v Novih Jaršah. Da bi ostala gradnja te soseske neprekinjena, bi morali dati poslovni enoti vsaj do polletja 1966 novo naročilo za nadaljnjih 100 do 150 stanovanj z rokom vselitve v letu 1967, kar pa je odvisno od splošne politike kreditiranja kupcev in graditeljev stanovanj.

■ **PE Koper** je že v drugi polovici leta 1965 skrhila število zaposlenih in zmanjšala režijo ter se s tem prilagodila obsegu sedanjih nalog. Tako se je tudi pripravila na zmanjšanje obsega del v letu 1966. Če pa bodo res uresničeni nekateri mednarodni aranžmaji v koprski industrijski coni, bo treba naše kapacitete okrepiti, kar ne bo noben problem. Pa tudi če bodo ta predvidevanja uresničena, bo leto 1966 v glavnem porabljeno za projektiranje.

Gradis se je v Kopru na Salari projektantsko in operativno zelo afirmiral s ceninimi stanovanji. Ta položaj moramo ohraniti in spopolnjevati ter moramo v letu 1966 namenjati nekaj obratnih sredstev in iskati bančne kredite za komunalno urejanje nove soseske OLMA, ki je nadaljevanje sistema gradnje na Salari.

■ **PE Jesenice** bo imela v letu 1966 možnost zaposlitve, seveda pri mnogo ostrejši konkurenci kot doslej. To je občutiti že od polletja dalje. Na Jesenicah gradimo tudi tri stolpnice za trg, ki so prodane stanovanjskemu skladu. Skušamo dobiti nova zemljišča za 3 do 4 nove enake stolpnice, vtem ko je njihova gradnja odvisna od vsedržavne

politike kreditiranja stanovanjske graditve.

■ **PE Celje.** Znano je, da so kapacitete gradbenih podjetij celjskega bazena še enkrat večje kot pa razpoložljiva sredstva za investicije. Kljub temu se mala gradbena podjetja na tem področju vztrajno večajo. Tem disproporcem ustreza tudi ostopost konkurence in zaposlenost gradbenih podjetij.

Poslovna enota Celje še vedno boleče občuti izpad »sulfatke« in EKK, ki sta bila za Gradis-Celje perspektivna objekta. Vprašanje je, če bo in v kakem obsegu šel EKK spomladi v gradnjo. Trenutno je PE Celje za svoje skrčeno število zaposlenih angažirana, vendar za začetek nove sezone nujno rabi nova dela, ki bi bila najbolje rešena, če bi se pričela gradnja EKK.

Za stanovanjsko gradnjo v stolpnica in blokih na Otoku III v Celju je vse pripravljeno in bomo pričeli takoj ko bo kreditiranje kupcev zagotovljeno.

■ **PE Maribor.** Tudi tu se občuti upadanje obsega investicij in ostrejša konkurenca. Mnogo večja dela gredo letos h kraju. PE Maribor bo sicer za leto 1966 našla delo, a bo morala svoj obseg in režijo delno skrčiti. PE Maribor poleg PE Celje vzorno in požrtvovalno skrbita, da Gradis izpolnjuje prevzete obveznosti v Nemčiji in pošilja tja kader, ki skrbi za afirmacijo našega podjetja.

■ **PE Ravne** je pretežno angažirana na delih za železarno. Vse finančne težave železarne takoj vplivajo na našo poslovno enoto, ki je zato v letu 1965 tolikokrat nihala med ustavitvijo del in zopetnim nadelovanjem ali celo forsiranjem. Za leto 1966 ima železarna v programu večja in interesantna dela, ki so pa na žalost zopet na neznanki financiranja. Od tega je tudi odvisna za leto 1966 boljša ali slabša usoda poslovne enote Ravne, ker dela pri ostalih investitorjih na Ravnah, v Prevaljah in Mežici ne morejo zaposliti vseh prostih kapacitet naše ravenske poslovne enote.

■ **SOE v Nemčiji** že drugo leto uspešno izpolnjuje svoje naloge in prispeva k afirmaciji našega podjetja in jugoslovanskega gradbeništva v inozemstvu. Ekonomski uspehi našega dela v Nemčiji so pozitivni kljub vedno novim dajatvam, ki nam jih nemška administracija predpisuje, in se tako vedno bolj bližamo dajatvam v Nemčiji registriranih podjetij, razen seveda potrebnega osnovnega kapitala.

V prihodnje moramo še naprej

izgrajevati našo organizacijo v inozemstvu, iskati nove oblike in način dela, skušati dela prevzeti čim bolj kompleksno, iskati nove tržišče tudi v drugih državah itd.

V letu 1966 se bo naša prva projektantska grupa skušala uveljaviti v Zahodni Nemčiji.

■ **Kovinski obrati, OGP, SPO in LIO-Skofja Loka** so glede zaposlenosti v letu 1966 odvisni od zaposlenosti naših gradbenih poslovnih enot, delno od naročil drugih podjetij — torej od celotnega obsega investicij. Tudi te poslovne enote bodo občutile ostrino konkurence. Kljub skrčenju investicij se borijo in se bodo tudi v letu 1966 kovinski obrati borili dodatno tudi z možnostjo nabave nekaterih kritičnih materialov, od katerih so na prvem mestu profilno železo in nadomestni deli iz uvoza. V Skofji Loki pa je bil in bo na žalost verjetno tudi še ostal velik problem rezan les in hlodovina. Razdelitev tega je izključno odvisna od volje občin in gozdnih gospodarstev, LIP in LIK, ki pa vsi odrekajo Gradisu pravico do lastne žage. SPO se bori, da bi ohranil uporabne svoje močno izrabljene stroje in vozni park. Del proizvodnje OGP je tudi odvisen od bodočega obsega stanovanjske graditve.

■ **GRADIS** je usposobljen za gradnjo velikih in težkih objektov, kjer lahko angažira svojo težko mehanizacijo, izkušnje in strokovne kadre. Zato smo željno pričakovali, da bi v letu 1966 pričeli vsaj eno od naslednjih velikih del:

(Nadaljevanje na 2. str.)

Prednosti specializiranih enot

Predvsem morajo dati dvoje: višjo produktivnost in tudi višje osebne dohodke

V zadnji številki »Gradisovega vestnika« je ing. Uršič obravnaval nujnost reorganizacije v našem podjetju in nakazal dosednji študij nove organizacije in možnost za čimprejšnji prehod na novo obliko proizvodnje po specializiranih enotah.

K njegovim izvajanjem bi želel dodati še nekaj misli o prednostih, ki jih mora nova organizacija nuditi in ki jih mora poznati vsak član Gradisa, ko se bo odločal o bodoči organizacijski obliki v podjetju. Hkrati pa so oblike, obravnave v naslednjih odstavkih, pogoj, da izkoristimo vse prednosti, ki nam jih nudi nova organizacija in da dosežemo zaželeno večjo produktivnost, z njo pa večji poslovni uspeh v podjetju kot osnovo za bistveni dvig osebnih dohodkov.

Delitev dela po specialnosti

Sedanje poslovne enote podjetja, ki so nosilci celotne proizvodnje ter dolžne izvesti prevzete objekte, za kar imajo potrebno število tehni-

nega kadra, svoj upravni aparat in določeno število proizvodnih delavcev vseh kvalifikacij in specialnosti, delajo na principu bazenske razmejitve dela v podjetju. Na svojem področju iščejo primerno zaposlitev za svoje kapacitete, ki jih prilagajajo tržišču. Dopolnjevanje kapacitet ob konicah in forsiranje s kapacitetami sosedanjih in drugih enot — je vselej problematično, ker taka pomoč običajno prizadeje enoto, ki naj pomoč nudi.

Nova organizacija predvideva delitev dela med poslovnimi enotami podjetja po specializaciji dela. Novi specializirani obrati podjetja naj bi prevzeli izvajanje objektov, ki jih podjetje prevzame, in naj bi sodelovali vsak s svojo specialnostjo.

Jo. Za to svojo nalogo bi bili opremljeni z vsemi potrebnimi sredstvi dela, s težko, lahko in srednjo mehanizacijo, ki je specifična za vsako posamezno dejavnost, v sestavi vsake specializirane enote podjetja bi spadal potrebni tehnični kader in strokovni ter priučeni delavci njene stroke.

Nič brez delovne priprave

Delo na objektu bi se odvijalo po elaboratu delovne priprave po postopkih, ki so vnaprej preštudirani, in v časovnem zaporedju, določenem z operativnim planom, ki bi terminsko in količinsko predvideval sodelovanje posameznih specializiranih obratov na objektu.

Naloga novih specializiranih obratov bi bila obsežna z operativnim mesečnim planom, ki bi za vsakega od obratov določal njegovo nalogo, ki jo mora opraviti na posameznih objektih v tem obdobju. Ta mesečni (Nadaljevanje na 2. str.)

Poglejmo nazaj na pravkar minulo leto in si moramo žal priznati, da ni bilo tako uspešno kot leto 1964. Da je s tem tako, nam pove skromnejši rezultat našega poslovanja, slabša založenost z deli ob koncu leta in sorazmerno skromna perspektiva za leto 1966. Vsi ti momenti so se že v letu 1965 odražali v vrsti ukrepov, ki smo jih izvedli, od zmanjšanja zaposlenih, ostrejšega licitiranja, pogostejših udeležb na razpisih, do borbe za znižanje zalog, poostrene izterjave in doslednejšega obračunavanja naših storitev. Ko je skupščina sprejela vrsto predpisov, znanih pod imenom gospodarske reforme, pa nam je postalo jasno, da bo prišlo do bistvene umiritve investicij, do zastoja v stanovanjski izgradnji in začetku celo do občutne krize v gradbeništvu, ki deluje prav na tistih področjih, ki jih nova načela najbolj zadevajo. Razumljivo je seveda, da začetni udarec novih principov pomeni neko podpoprečno stanje, ki se bo v letih 1966 in 1967 spet nekako konsolidiralo, vendar pa ne na prejšnji ravni temveč v skladu z razpoložljivimi sredstvi. Zato bi bila napačna orientacija na ta najgloblji minimum, obdržati je treba podjetje na takem nivoju, da bo zadovoljevalo popraševanju po predvideni umiritvi.

Če v tem smislu razumemo vlogo našega podjetja pa se nam za prihodnost vsiljuje kopica nalog, ki jih bo treba izvesti. Tu mislim predvsem na notranjo učvrstitev podjetja, na tesnejšo organizacijsko povezanost, na tesnejše delovanje celotnega mehanizma podjetja, na doslednejše nagrajevanje po delu. Mislim na večjo disciplino v izvrševanju nalog, na boljše podelitev dela posameznim enotam, na aktivizacijo vseh intelektualnih in strokovnih sil, ki naj vedno in stalno iščejo najefektivnejše rešitve, na enotnost hotenj vseh članov kolektiva, na skupno željo izpopolnitvi strokovne ravni naših storitev in končno na tako zadovoljitev našega standarda, ki ne bo zaostajal za nikomer.

Prepričan sem, da se naš kolektiv zaveda vloge, ki jo ima tako v našem gradbeništvu, kakor tudi v sedanjem času, da se zaveda težave naštetih nalog, da pa tudi ve, da je zadosti sposoben, da jih izvrši in ustvari. V tem zaupanju vam želim

srečno novo leto

ing. HUGO KERŽAN

Prednosti

(Nadaljevanje s 1. str.)
operativni plan bi vedno upošteval nepredvidene ovire in težave, ki vplivajo na potek dela na posameznih objektih, tako da bi predstavljal realno osnovo za razporeditev kapacitet po objektih in čim uspešnejše izvajanje nalog tako posameznih specializiranih obratov kakor tudi njih harmonično sodelovanje z ostalimi obrati.

Nova organizacija predvideva razporeditev sedanjih kapacitet podjetja v naslednje specializirane obrate za izvajanje gradbenih del:

- tesarski obrat
- železokrivski obrat
- betonerski obrat
- obrat za zidarska dela
- obrat za zemeljska dela
- obrat gradbenih polizdelkov
- kovniški obrat

● Primer — tesarski obrat

Upoštevač že omenjene principe za osnivanje obratov, ki so opremljeni tako, da lahko svoje naloge samostojno izvajajo, bi v sestavi tesarskega obrata, spadali vsi tesarji podjetja (po sedanjem stanju torej 465 tesarjev) poleg tega pa še ustrezno število pomožnih delavcev (ca. 150 delavcev), soferji za kamione obrata, ključavničarji za njihovo delavnico, strojniki za do-deljene stroje itd. Za tehnično vodstvo bi imel obrat 16 delavcev, 30 pomožnih delavcev ter 12 tehnikov ali inženirjev. Celokupni gornji sestav ca. 750 zaposlenih, opremljen s potrebno mehanizacijo, prevoznimi sredstvi, srednjo in lahko tesarsko opremo bi predstavljal kapaciteto tega obrata, s katero bi lahko obrat sodeloval pri izvajanju del na vseh objektih podjetja.

Ce upoštevamo, da morajo biti posamezni obrati po kapaciteti med seboj usklajeni, bi tako dobili po prvi oceni:

- za zidarski obrat ca. 800 zaposlenih,
- za železokrivski obrat ca. 180,
- za betonerski obrat ca. 320,
- za obrat za zemeljska dela 250,
- za obrat gradbenih polizdelkov 210 in
- za konjski obrat 300 zaposlenih.

Številke so samo približne in jih navajam zato, da je iz njih mogoče prepoznati približno velikost posameznih obratov. Enota je seveda podobna kot pri tesarskem obratu sestavljena iz strokovnih delavcev, pomožnih delavcev, tehničnega ter delovodskega kadra in strojnikov za mehanizacijo.

Kakšne so najvažnejše prednosti nove organizacije?

- prehod na delno prefabrikacijo proizvodov, ki poteka na industrijski ali polindustrijski način ob uporabi mehanizacije in strojne opreme. Npr.: prefabrikacija opažev v delavnici, centralna izdelava betona, strojna izdelava armatur, sodobni postopki ometavanja in zidanja z novimi materiali;

- lažja in enostavnejša uvedba boljših delovnih postopkov, prenašanje izkušenj in delitev dela, specializacija posebno usposobljenih skupin s priučitvijo novih metod dela;

- večja mobilnost kapacitet in zato večja udarna sposobnost podjetja pri izvajanju nalog;

- ekonomičnejša uporaba strokovnih delavcev, zato nižja lastna cena in večja konkurenčnost na tržišču;

- boljša izraba delovnih priprav mehanizacije in strojev, zato skladnejše vlaganje novih sredstev v izpopolnjevanje opreme;

- zmanjšanje zaloga materiala in hitrejši obračun obratnih sredstev v podjetju.

Ing. Alfred Peteln

Seminar o problematiki gospodarske reforme

Visoka šola za politične vede v Ljubljani je v začetku decembra organizirala enotedenski seminar o problematiki izvajanja gospodarske reforme. Seminar je bil namenjen predvsem poklicnim novinarjem, RTV službi in urednikom časopisov gospodarskih organizacij.

Na zelo uspelem seminarju so priznani gospodarski in politični delavci zelo odprti in realno razpravljali o gospodarski situaciji po uvedbi reforme, o notranjih odnosih v podjetju, o racionalnem zaposlovanju, organizaciji dela, o idejnih in političnih problemih, vlogi bank, kmetijstva itd. Predavanja in razprave so bile vedno zanimive ter bodo mnogo koristile pri pravilnem in objektivnem informiranju članov kolektiva in celotne javnosti.

Stran 2 ★ »GRADISOV VESTNIK«

Z letne konference ZK na Ravnah na Koroškem

Mi moramo misliti na jutrišnji dan

S konference osnovne organizacije ZK na Ravnah

Ko je tovarišica Jelarčičeva v imenu občinskega komiteja Zveze komunistov Ravne na Koroškem v priznanje za uspešno delo izročila sekretarju osnovne organizacije ZK »Gradis« Ravne na Koroškem lepo spominsko darilo, je tovariš Kvar dejal: »Hvala za darilo, vendar uspešno delo osnovne organizacije ZK ni samo moja zasluga, temveč je to zasluga vseh komunistov in celotnega kolektiva.« In prav je imel, le v skupnem delu je moč in uspeh.

Kratko in jedrnat poročilo sekretarja Feliksa Kvara je zajelo vso problematiko enote, ki je nastala po uveljavljanju gospodarske reforme. V zelo resni razpravi so iskali in predlagali nove ukrepe, ki naj bi jih komunisti v bodoče izvedli. Predvsem pa potrebno uvesti tak sistem delitve dohodka, ki bo stimulativen za vse člane kolektiva. Vsak naj bo plačan po svojem delu.

KAKO BO

(Nadaljevanje s 1. str.)
— zvečali obseg naših del na Srednji Dravi.

- Srednja Drava II.
- HC na Savi (Mavčice, Krško)
- HC Trnovo
- EKK
- TE Soštanj B
- TE Koper
- pristanišče za razsute tovore v Kopru

— plinovod Koper—Avstrija—ČSSR (Alžirski plin)

Za EKK so kaj neznatne možnosti za vsa druga dela pa v letu 1966 ni nobenih izglede, saj niti še ni projektov, četudi bi se nekje našel denar.

Nihanja v zaposlenosti gradbeništvu onemogočajo sestavo in uresničevanje programskega razvoja podjetja, planiranja investicij, tako mehanizacije kot delavnic, obratov in samskih domov. Ti so bili nekdanj mnogo pretesni, kmalu smo jih pa že oddajali študentom. In kako bo v prihodnjih letih? Seveda nam nihanja v posameznih letih in celo med gradnjo istega objekta onemogočajo planirano delo, dobro organizacijo, pripravo dela in planske cene itd. Ne moremo uvesti sistemske in kontinuirane stanovanjske gradnje, ki je pogoj za znižanje cene stanovanj, kar nam je dokazala izgradnja Salare.

Vse to so vzroki, da se gradbeništvu zelo resno in težko, ni treba, da nanj gledamo malodušno in črno. S strnjenimi napori in voljo bomo tudi to krizo prebrodili — saj ne bo prva.

Ing. Janez Gričar

Res je, so dejali, naše želje in zahteve so dostikrat večje, kot pa so naše realne možnosti. Želimo visoke dohodke, družinska stanovanja, ureditev naselja, novo menzo, terenske dodatke itd., vendar lahko delimo samo to, kar smo s proizvodnjo ustvarili. Kljub uspehu pa ne smemo vsega ustvarjenega dohodka razdeliti ali porabiti, temveč si moramo del sredstev v okviru podjetja rezervirati za jutrišnji dan.

Analizirali so tudi stanje na tržišču. Konkurenca je huda, toda nič zato, le da je poštena. Dela naj tisti, ki bo delal kvaliteto, poceni in hitro. Mi smo pripravljeni sodelovati na vseh področjih, toda tudi drugi naj nas »gradbince« razumejo.

Ko so govorili o proizvodnji, so med drugim ugotovili, da so manualne rezerve že izčrpali, zato bo potrebno dvigniti produktivnost dela z dobro organizacijo in intelektualnim delom. Pridnih in dela voljnih ljudi je pri nas dovolj, so dejali. Naši člani so se uveljavili povsod, naj si bo to doma ali v tujini.

Razpravljali so tudi o delu mladinske organizacije. Mladim komunistom ne nudimo dovolj pomoči, so dejali, čeprav so mladinci na Ravnah zelo aktivni. Organizirali so lasten fotoklub, so dobri šahisti pa tudi volje do učenja jim ne manjka.

Osnovna organizacija na Ravnah šteje 25 članov, kar predstavlja 8,5 odstotka vseh zaposlenih. Organizacijo želijo pomladiti in to jim bo gotovo uspelo, saj imajo mladih delavcev dovolj.

L. C.

«Gradisov vestnik»

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. — Tiska tiskarna »Tone-ta Tomšiča« v Ljubljani — Izhaja mesečno

Martin Plajba ob Dravi

Več pozornosti izbiri kandidatov

Ob koncu enoletne šole za strojnike

Od 22. do 27. decembra so kandidati šole za strojnike polagali končni obračun svojega dela. Pred izpitno komisijo, sestavljeno iz strokovnjakov poklicne šole za gradbeništvo in strokovnjakov podjetja, je stopilo 35 kandidatov. (Dva sta že prej odpadla, ker nista zadovoljivo opravila praktičnega dela izpita). Selekcija je bila sorazmerno ostra, saj je od 67 kandidatov uspešno končalo le 32. Kljub temu lahko trdimo, da je enoletna šola za odrasle v celoti uspela.

Izkušnje ob pričetku šole ter med teoretičnim in praktičnim delom na mdokazujejo, da obstajata pri odraslem človeku, ki se odloči za dopolnilno izobraževanje, dva osnovna motiva. Prvi motiv je želja delavca, da resnično razširi svoje znanje in strokovnost. Ta želja temelji na ljubezni do poklica in pravičnega odnosa do dela. Drugi motiv pa želja delavca, da formalno izpolnjuje pogoje, pri tem pa si misli: »Bo že kako, saj mi bodo ocene spregledali.« Toda slednji so se zmotili, kajti danes ne obstajajo več formalne kvalifikacije temveč strokovno delo, ki temelji na resničnem znanju.

Kljub uspehu enoletnega šolanja, nam izkušnje dokazujejo, da bomo morali biti v prihodnje pri izbiri kandidatov pazljivšeji, kar predvsem velja za starejše kandidate. Težko je namreč izvršiti selekcijo kandidatov, ki so si med šolanjem pri praktičnem delu že pridobili določen del strokovnega znanja, a vendar premalo za uspešno polaganje vmesnih izpitov. Zato je dolžnost kadrovske službe in vseh, ki izbirajo kandidate za šole ali različne tečaje, da to upoštevajo ter da vnaprej predvidijo morebitni neuspeh kandidatov.

Poleg tega je vsak delavec, kandidat ali tečajnik, ki gre na dopolnilno izobraževanje ali specializacijo, prevzel do podjetja določene materialne obveznosti, ki jih mora po preinitvi šolanja ali ob predčasni zapustitvi delovnega mesta izpolniti. To pa seveda povzroča dodatne probleme in ustvarja nezadovoljstvo pri posameznikih kot v kolektivu.

Kadrovske službe poslovnih enot in celoten upravni odbor centra za izobraževanje bodo morali v prihodnje torej izbirati kadra za vse vrste poklicev posvetiti mnogo več pozornosti.

Ne bojmo se resnice

Celjski komunisti so razpravljali o najbolj perečih problemih enote na svoji letni konferenci

Reforma ni obsodila našega standarda pač pa zaostrila odnose v gospodarstvu. Škarje se vedno bolj stiskajo in to se pozna v naših »žepih« — toda, kako bodo to prebredli, je odvisno od proizvodnje, predvsem pa od nas samih, od zavesti, discipline in volje do skupnega dela. Za več dela lahko zahtevaš več denarja, tako so letos razpravljali komunisti celjskega bazena na svoji letni konferenci.

Res je, so dejali, da je osebni dohodek močan faktor proizvodnje, ampak je istočasno tudi posledica proizvodnje in tega se Celjani dobro zavedajo.

Kljub temu, da je bilo leto 1965 za celjsko enoto zelo težavno so gospodarsko poslovanje dobro zaključili. Dejstvo, da so morali med letom zaradi restrikcij trikrat izvršiti rebalans plana, in sicer od 1,8 milijarde na 1,2 milijarde in v tritrtletju na 937 milijonov, jim to ni vzelo morale. Še večjo voljo in ob sodelovanju celotnega kolektiva so kritično dobo dobro prebrodili.

V obširni razpravi so poleg osnovnih življenjskih pogojev in v potrebi gradnje samskega doma govorili tudi o licitacijah in lokalističnih gledanjih nekaterih občinskih skupščin. Dela so namreč dobila lokalna podjetja, čeprav je bilo naše podjetje dosti cenejše. Tudi tu bi morali veljati zakoni tržišča in ne lokalistična pojmovanja posameznikov.

Ko so ocenjevali delo osnovnih organizacij, so med drugim ugotovili, da so komunisti vedno stali v prvih vrstah boja za razvijanje demokratskih odnosov ter pri tem upoštevali sodobne metode gospodarjenja.

Ne morejo pa se pohvaliti s poznavanjem notranjega ustroja Zveze komunistov. Ko so testirali člane osnovne organizacije, kaj vedo o statutu ZKJ, so dobili porazne rezultate.

Najboljši test je dosegel 60% pravih odgovorov, najslabši pa 30 odstotkov. To nam dokazuje, da čla-

ni vse premalo študirajo ter ne upoštevajo dejstva, da je danes znanje najmočnejše orožje proti vsem negativnim pojavom na področju gospodarstva in upravljanja. O tem vprašanju so veliko razpravljali tudi na konferenci, kjer so med drugim sklenili, da bodo osebni kot kolektivni študij povečali.

Gospodarska reforma in vsi ukrepi zahtevajo od vsakega komunista čimveč znanja, gospodarske razgledanosti in čimveč konkretnjega dela v kolektivu. Mi moramo prisiliti samega sebe, da se v vseh stvareh jasno izražamo, to pa lahko delamo le, če zadevo poznamo.

L. C.

Zaslужili so, da jih ne pozabimo

Po dolgoletnem vestnem in naporom delu so odšli v zaslužni pokoj naši stari sodelavci:

Drago Mandeljc, komercialni šef, Peter Hari, gradbeni delovodja, Edvard Kragelj, vodja komunale, Jože Kapelj, pomožni delovodja in Jože Andolf — vsi iz Ljubljane.

Mijo Kiš, PKV železokrivce, Josip Tot, delavec in Janez Sebel, zidar iz Maribora.

Rafael Bajc, materialni knjigovodja, Janez Gradisar, kurjač, Stevo Karalija, betonar, Valent Lepoglavec, betonar in Miha Skrinjar, betonar, vsi iz obrata gradbenih polizdelkov.

Tovariši, hvala vam za dolgoletno sodelovanje!

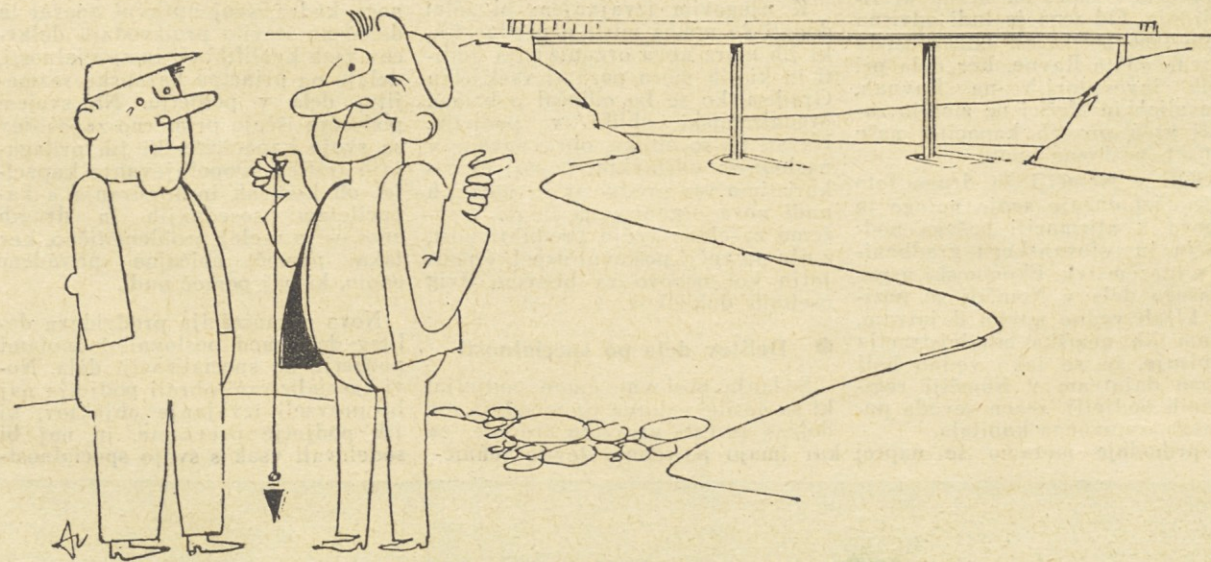
Upokojenci nam pišejo

Polnih osem let sem prebil na delu pri Gradis OGP kot PK delavec-betonar. Ker se zadnje čase nisem počutil najbolj zdravega in ker sem dopolnil 60 let, sem zaprosil za invalidsko upokožitev, kar mi je bilo tudi ugodeno.

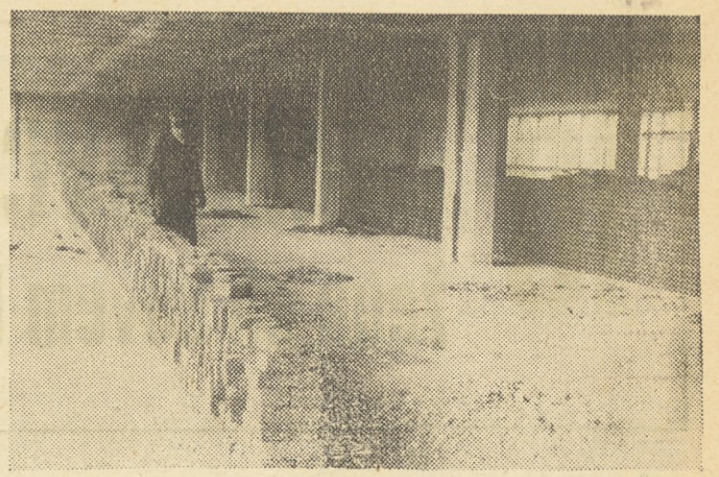
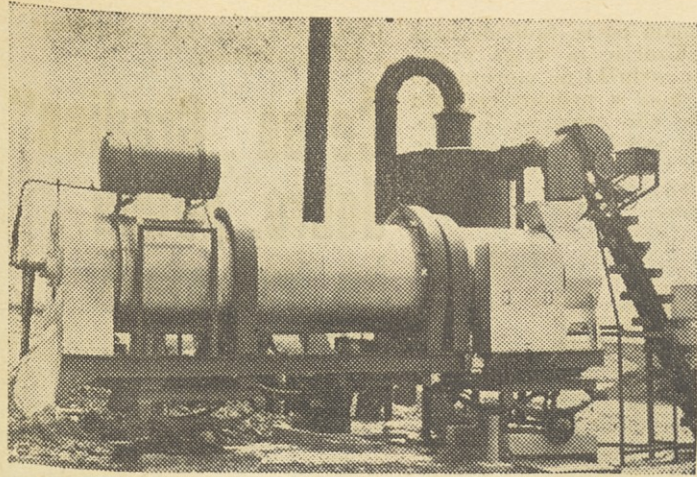
Sedaj sem na svojem domu in priznati moram, da mi je večkrat dolgčas po kolektivu, v katerem sem preživel mnogo lepih dni.

Ob tej priliki se iskreno zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejel ob upokožitvi in želim v letu 1966 mnogim poslovnim uspehom kolektivu OGP in podjetju Gradis v celoti.

Valent Lepoglavec

Oh, kje so tisti časi, ko smo se šli tisto igrice! Ali je kaj trden most?

Naprava za sušenje, izdelek kovinskih obratov v Mariboru — Posvet pri šefu: kalkulanti bi morali delati čudeže — Opeka je pripravljena. Red na delovišču je spričevalo delovodje

Do spomladi bo dovolj dela Že blizu 1,200.000 kubikov

V Celju pravijo: samski dom nam je prav zares nujno potreben

V Celju so prepričani, da bo plan (pravzaprav drugi plan po rebalansu) izpolnjen, morda celo nekoliko presežen. Torej, v Celju bomo v letu 1965 dosegli realizacijo plana v višini 937 milijonov, morda tudi nekaj milijonov več. Kaj pa bo v letu 1966?

Celjani imajo tja do spomladi dela dovolj. H koncu gre delo v papirnici v Radečah, pozimi bodo Celjani delali v kirurškem traktu celjske bolnišnice, v novi šoli v Majšperku, v Cinkarni in na kolektorju na ljubljanski cesti. V Velenju sta praktično končana dva stolpiča, nekaj manjših del je tudi v Šoštanj na kanalizaciji. Seveda vse to, kar smo našli, ne bo dovolj, da bi lahko primerno zaposlili in življali vse, ki so zaposleni v Celju. Zato računajo Celjani, da bi vsekakor v letu 1966 začeli graditi vsaj eno dvanajsetetazno stolpnico na Otoku. Torej, objekt, ki velja kakih 400 milijonov. No, seveda tudi s stolpnico ne bi rešili vseh problemov. Vendar v Celju menijo, da se bo do spomladi prav gotovo še tu ali tam kaj »odprlo«: morda bo kaj dela v

Cinkarni (prav zdaj so razpisali za 100 milijonov del na komunalni ureditvi pri novem pogonu), morda bomo dobili delo na novih objektih celjske bolnišnice (za okrog 200 milijonov). Projekti so že pripravljeni, seveda pa je vprašanje, če bo na voljo tudi denar. In končno je tu še »velika neznanaka« — EKK v Velenju, pa elektrarna v Šoštanju. V Celju je precej govorice tudi o dveh velikih kolektorjih (5 in 7), kjer bi tudi bilo precej dela. »Letos spomladi smo gledali v prihodnost pesimistično, pa bo končni uspeh še kar dober«, so rekli na upravi v Celju. »Morda pa bo prav tako tudi v letu 1966?« Celjani pa imajo za prihodnje leto še veliko in vroče željo: zgraditi lasten samski dom. Načrti so že pripravljeni. Lokacija na Hudinji je tudi

že odobrena. Dom bi imel v treh etažah 148 ležišč, graditi bi ga lahko začeli že spomladi, tako da bi bil do zime pripravljen za sprejem delavcev. »Vse edince — Ljubljana, Ravne, Jesenice in Maribor — so si že uredile lepe samske domove, samo Celje ima še vedno stare, nemogoče barake«, pravijo v Celju. Celjani so še povedali, da že dve leti zbirajo sredstva za svoj dom, ki bo veljal okrog 80 milijonov. Že davno bi morali zapreti sedanje barake po nalogu sanitarne inšpekcije, kajti prostor, kjer stoje barake, že lokacijsko ne ustreza (zemljišče je predvideno za nadaljnje širjenje Tovarne emajlirane posode). Skratka, Celjani soglasno zatrjujejo, da jim je lep, sodoben samski dom neobhodno potreben, kajti druga gradbena podjetja (na primer v Celju »Ingrad«) so že davno dobro poskrbeli za svoje delavce. »Ingrad« ima namreč vzorno urejen samski dom, težko je torej opravičevati, tolikšne razlike med udobjem, ki ga imajo delavci pri nas in pri konkurenčnem podjetju.

Na Dravi smo 15. oktobra izkopali že milijon kubikov, na Silvestrovo pa bomo že prav blizu 1,200.000 kubikov

Na Dravi neutrudno kopljejo in rijejo velike, orjaške jeklene roke. Najtežji gradbeni stroji. Michigani, Le Tourneau in drugi. Pet skreperjev, prav toliko bagrov, buldozerjev in cel »bataljon« kamionov. Torej, lep kos naše jeklene armade, naše mehanizacije. Delo teče v dveh izmenah.

»Za novo leto bomo skoraj ujeli naš plan«, so povedali graditelji hidroelektrarne Srednja Drava. »Če ne ravno za silvestrovo, pa nekaj dni po novem letu prav gotovo.« Kako bodo to uresničili na Dravi? In kje so danes s planom naši delavci na Dravskem polju?

Naše podjetje je prevzelo plansko obveznost 1.400.000 kubikov izkopa za odvodni kanal. Že 15. oktobra smo dosegli milijon kubikov, decembra (točno povedano: 14. decembra) smo izkopali na Dravi 1.091.000 kubikov. Če računamo, da naši stroji dnevno nakopljejo povprečno 3000 kubikov (največ pa dnevno do 4000 kubikov), potem je račun zelo enostaven: za silvestrovo oziroma za zadnji dan leta 1965 se bomo že močno približali številki 1.200.000 kubikov. Takoj po novem letu pa bodo šle krivulje, ki kažejo izpolnjevanje plana, strmo navzgor. Zakaj? Zato, ker je po planu predvideno, da v januarju, februarju in marcu mehanizacija ne bi delala, dejansko pa bo delo teklo nemoteno naprej. To torej pomeni, da bo že v januarju plan na Dravi krepko presežen.

»Kolikšen pa je zaostanek«, nas je zanimalo. Dobili smo odgovor, da je naša mehanizacija le kakih 20.000 kubikov v zaostanku, kar pomeni, da smo za planom le približno za teden dni (op.

pisca: naši sosedje — »Tehno-gradnje« — ki grade isti objekt, so v zaostanku na svojem sektorju za več mesecev). In kako bo v januarju, februarju, marcu? Bo delo steklo? Ne bo težav zaradi mraza? Ali pa če zapade veliko snega?

»Mraza se prav nič ne bojimo«, so nam rekli Dravaši. »Le zelo hud mraz bi nam morda prekrizal načrte. Torej, če bi živo srebro zdrknilo na minus 15 stopinj ali še nižje, potem bi seveda morali ustaviti stroje, kajti v tem primeru bi zemlja verjetno zamrznila zelo globoko. Sicer pa ni strahu. Poprečen januarski mraz do minus 5 stopinj pa ni prav nič hudega, v takem mrazu se da kar lepo kopati«, so razlagali na gradbišču.

»Kaj pa dež, sneg, blato?« Odvrnili so, da teh bojznih ni več. Blata ni, kajti izkop je že tako globok, da danes ri-jejo le še po »šodru«. Tudi sneg — seveda, razen če bi ga zapadlo cel meter ali več — ne bi bil pozimi ovira.

In težave? Problemi? Jih na Dravi ne poznajo?

»Problemi so stari«, je razlagal ing. Gorjanc. »Nimamo rezervnih delov, vedno se kaj pokvari, zdaj to zdaj ono. Kaj hočemo, stroji niso več novi, so že precej dali iz sebe.«

»Toda Michigani so vendar ameriške mašine?« vprašam. »Že, že, samo prej, preden so prišli v »Gradise, so bili v

nevajenih rokah,« se nasmehne vprašani.

Tako torej, na Dravi bo do spomladi delo opravljeno. V roku, verjetno celo pred rokom. Kaj pa potem? No, o tem se bodo seveda med seboj pogovorili »ta višji«. Morda bomo priskočili na pomoč našim sosedom, morda bomo prevzeli na našem sektorju kako novo, dodatno nalogo, vsekakor bomo svojo nalogo v redu izpolnili.

Delovna storilnost in zaščita pri delu

Oseba na delu se mora pred razporeditvijo na delo seznaniti s predpisi in varnostnimi ukrepi v zvezi z delom, ki naj ga opravlja, kot tudi z organiziranjem in izvajanjem varstva pri delu. Od odgovorne osebe ima pravico zahtevati, da jo čimbolj izčrpno seznani z nevarnostmi pri delu in s pravicami oziroma obveznostmi v zvezi z varstvom pri delu in delovnih pogojih.

Oseba na delu, zlasti na vodilnem delovnem mestu, mora med zaposlitvijo nenehno izpolnjevati in dopolnjevati svoje znanje o varstvu pri delu.

Zavedati se moramo, da je zaščita pred nezgodo važnejša kot storilnost. Če se delavec ponesreči in poškoduje tudi storilnosti ne bo.

Jože Lorenčič

DEM že pod streho

Najhuje: ni pocinkane pločevine za streho

V središču Maribora je zrasla nova, lepa stavba. To je objekt, v katerem bodo prostori podjetij Dravske elektrarne in Elektro-Maribor. Objekt je že pod streho, naši delavci so ga že zgradili do vrha.

Stavba, ki jo imenujejo na kratko DEM, bo v resnici bolj obrat kot pa pisarna, saj bodo tu razne naprave za daljinsko krmiljenje elektrar na Dravi, naprave za upravljanje dispečerskega omrežja, razne strokovne službe in druge dejavnosti. Zato je mnenje, ki je razširjeno v javosti, češ da bodo tu v glavnem pisarne, povsem zgrešeno. Kolikor smo informirani, bo v objektu čisto pi-

sarniških prostorov komaj 14 odstotkov, vse druge bodo zadesele proizvodne dejavnosti in razne neobhodno potrebne strokovne službe.

Na objektu, ki so ga konec novembra pokrili (tako nižji dvoetažni kot tudi višji štirietažni del), je trenutno zaposlenih kakih 40 ljudi. Groba dela so v glavnem končana, zdaj pridejo na vrsto predelne stene, podboji in drugo. Prav zato na stavbi hitijo z grobimi zidarskimi deli, tako da bodo lahko pozimi čimveč delali v zaprtih prostorih, seveda, če ne bo januarja priti-tisnil mraz prehudo.

Največ težave pa povzroča graditeljem pomanjkanje po-

cinkane pločevine za kritino. Na strehi so namreč durisol plošče, na katere klepar direktno polaga kritino. Graditelji pa zaman čakajo na pocinkano pločevino, menda že več kot mesec dni. V tolažbo jim je lahko samo to, da pač niso edini, ki tako željno čakajo na pocinkano pločevino. Takih »revežev« je pri nas še precej dolga, dolga vrsta.

Ahmedu Duranoviću je vlak odrezal obe nogi

Velika bolečina je odsevala z lica Ahmeda Duranovića, ko sva ga z Rezko obiskala v slovenjgraški bolnišnici. Nič čudnega, saj je potem, ko mu je vlak odrezal obe nogi, prestal že tretjo operacijo. Nisva ga hotela mučiti, zato sva mu po krajšem pogovoru izročila darilo sindikalne podružnice in pozdrave kolektiva. V slovo pa sva ga bodrila, naj nikar ne obupa, in mu obljubila, da nanj ne bomo pozabili.

Po dveh tednih sem se zopet zglasil pri njem. Takrat je že precej prebredel duševno krizo. Zato sem ga zaprosil, naj mi opiše svojo nesrečo. Srepro se je zagledal nekam mimo mene in počasi začel.

»Kakor veste, sem doma iz Varoške Rijeka in se zaradi oddaljenosti redko peljem domov. Zato sem bil zelo vesel, ko me je obiskala žena s svakom. Pri povratku v nedeljo, dne 29. 8. 1965, sem ju pospremil na postajo in sem z njima stopil tudi v vagon. Izstopil sem šele, ko se je vlak že premikal. Zaradi tresenja mi je na stopnicah vagona nesrečno spodrsnilo in noga se je znašla v ozkem prostoru med stopniščem in peronom. Na tem mestu mi je nogo prišlo kot s kleščami in zaradi premikajočega vlaka me je vedno bolj vleklo pod stopnice. Krčevito sem se oprijemal ograje, vendar nič ni pomagalo. Omahnil sem pod vagon in moja usoda je bila zapečatena. Vlak je

čez nekaj trenutkov obstal in le medlo se spominjam, da me je v hipu obkrožila množica potnikov, ko so me vsega krvavega potegnili na peron. Zaradi šoka se nisem prav zavedal, kaj se je pravzaprav zgodilo. Ne vem, koliko časa sem bil na peronu. Šele v drvečem rešilnem avtomobilu me je skeleča bolečina pripeljala do spoznanja, da se je z mojimi nogami zgodilo nekaj hudega. Nekaj trenutkov pozneje sem že mirno spal v operacijski sobi. Naslednji dan sem se pozno zbudil, ker sem dobil močno dozo uspavalnega in pomirjevalnega sredstva. Bil sem slab, vendar me je bolečina podžgala, da sem odgrnil prt na nogah. Prepadeno sem ostrmel, ko sem videl, da mi manjkata obe nogi pod kolenom. Nepopisen obup se me je lotil in če bi imel kaj morilskega orodja, ne vem, kaj bi bilo.

Zdaj pa mi čas celi telesne in duševne rane. Počasi se vživljam, da bom pač hodil po protezah. Če se bodo rane v redu celile, bom šel kmalu v rehabilitacijski zavod v Ljubljano. Imam veliko voljo, da bi se čimbolj prilagodil razmeram in da me invalidnost ne bi onemogočila pri delu. Ob koncu se vsem, ki so mi kaj poslali in me bodrili v najbolj kritičnih trenutkih, toplo zahvaljujem.

L. Lihtineger

V središču Maribora je zrasla nova stavba »DEM«

10 GRADISOVCEV želja ob novem letu

FRANC ERJAVEC, šofer SPO:

Če bo delo, bo tudi denar

»Penkalo sem že dobil, saj sem že trinajst let pri Gradisu,« je začel pripovedovati Franc Erjavec, ki sem ga naposled le dočkal. Iz Zalog se je pripeljal z velikim omom, na katerem je bilo naloženo betonsko železo. »Tale bom zdajle odpeljal na Jesenice. Naj se še tako čudno sliši — na Jesenice ga bom peljal in menda so ga prav tam naredili. Pa je že tako...«

»Kaj neki bi me letos najbolj prizadelo? Vse bi še šlo, le denarja je premalo. Zadelo me ni nič, s tovariši se dobro razumem, edino na gradbiščih... Da, tole zapišite: Kadar pripeljem stroj na gradbišče, se gnete ljudi, da ne veš, kam bi stopil. Kot bi mignil, ga postavijo na tla. Kadar pa je treba stroj odpeljati, ni žive duše nikoder. Potlej moleduješ, prosiš, sitnariš, dokler se te ne usmilijo in stroj nalože.«

»Kaj posebno veselega tudi nisem doživel letos. Nov avto sem dobil, ki pa ni nov, saj je prišel iz avto-transportnega podjetja in je zdaj tri leta star. Po števcu sicer ni prevozil veliko kilometrov, morda niso veliko vozili z njim. Vsekakor pa ni nov. Je pa kar dober. Z njim sem prevozil že kakih 15.000 kilometrov. No, stanovanje imam že 12 let. Stanujem v kolizeju, kjer imam dve sobi. Stanovanje je pa tako toplo, da kurimo le v štedilniku in je ves dan toplo. V novih stanovanjih je najbrž bolj mraz. Potreboval bi pa večje stanovanje, vsaj še kakšen kabinet bi mi prav prišel.«

»Pa želje za prihodnje leto?«
»Želim si večjo plačo in dela, da ne bi zmanjkalo. Če bo delo, bo tudi denar. Če tega ne bo, tudi denarja ne bo. In še to, da ne bo kakšne nesreče. Pri nas je sicer malo nesreč, sicer pa, saj veste, kako je na cesti. Doleti te tudi, če sam nisi kriv.«

Stran 4 ★ »GRADISOV VESTNIK«

MILOŠ PLETERŠEK, referent za nabavo iz Celja:

Nosim ga vedno s seboj

Srečal sem ga na hodniku, na prsih se mu je bleščal znak Gradisa. »Veš, vedno ga nosim,« je dejal Miloš Pleteršek, referent za nabavo iz Celja. »In ponosem sem nanj.«

»In nabavna služba?« »E, nič novega,« je odgovoril. »Materiala nikoli ne dobiš ob pravem času. Danes manjka to, jutri ono. To je pač tradicija gradbeništva. Les, železo, drobn material — to je refren dneva. In potem pravijo: ti si kriv in zahtevajo od mene nemogoče.«

»Privatno? Zadovoljen sem, letos sem si končno uredil dom. Imam dve hčerki in obe sta odlični učenki. Upam, da bo tako tudi v prihodnje.«

»Novo leto je tu, kaj si želiš v letu 1966?«
»Rad bi šel v Nemčijo, vzel sem nekaj kredita pa tudi denarja ni nikoli dovolj. Seveda, še bolj si pa želim, da bi doma toliko zaslužil ter da bi naša enota imela veliko dela.«

MALČI PRAČEK, tajnica OGP:

Ena sama želja stanovanje

»Na to, kaj me je letos najbolj osebno prizadelo, najbrž ne bo težko odgovoriti — reforma vendar. Tako je z nasmehom odgovorila Malči Praček na moje prvo vprašanje. Videti je bilo, da se ji zdi to samo po sebi umevno. »Reforma?« sem vprašal.

In potlej je pojasnila: »Pri plači se reforma seveda ne pozna, saj dobivamo letos okrog 15% več kot lani, in to iz sredstev, ki smo jih lani ustvarili. Pozna pa se pri cenah, ker so le-te precej višje kot lani in to trinajstodstotno povišanje ne odtehta tistega, za kolikor so zrasle cene. Te pa, kot veste, so za okrog dve petini višje.«

»No, morda se to pozna pri vaši plači. Prav gotovo pa dobi mož kaj več, kot pa znaša povišanje cen?«

»Kaj, ko pa je tudi mož pri Gradisu v službi. Tu v OGP. Poročila sva se pred komaj dvema letoma. Morda nekaj manj. Tako se torej nič ne »zgluha« z možev plačo. Vrednost točke se letos ni nič spremenila, le poprečni učinek, ki smo ga deležni tudi »režijci«, se je gibal med deset in dvajset odstotki poleg plače. Moj zaslužek se torej giblje okrog 65 tisočakov, možev pa je za okrog deset jurjev večji.«

»Kateri pa je bil po vašem mnenju najbolj vesel dogodek letošnjega leta?«

»Nič tako posebno veselega nisem letos doživel. Rodila sem lani in je sin star zdaj šestnajst mesecev, zdaj že govori. Le to je škoda, ker ga vidim komaj po tri ure na dan. Zjutraj ga že ob petih vodim k neki stranki v varstvo, za kar plačam po

12 tisoč na mesec in malico za otroka dam sama. Popoldne ga grem iskat ob tleh, ob šestih pa gre otrok že spat, da bi lahko vstal ob petih zjutraj. Včasih se je že sam zbudil tako zgodaj, zdaj pa že joka in pravi: Mamica, še aja, aja.«

»Drugo leto? Kaj neki bi si želela? Stanovanje! Tega pri OGP nikakor ni moč dobiti. Zadnjih pet let sta le dva dobila stanovanje, in še teh ni več v OGP. Kavčič je umrl, Brglez pa je zdaj v SPO. Ob ljubliali so sicer, da bomo prihodnje leto dobili kakšno stanovanje, ki bi ga zgradili z denarjem iz skladov, ki smo jih sami ustvarili. Imeli smo okrog 14 milijonov dinarjev skladov (kosmatih), pa smo rekli, da bomo za osem ali devet milijonov dinarjev gradili stanovanja. Zdaj tudi iz tega ni nič. Zato sva z možem raje ravnala po srbskem pregovoru: Uzdaj se u se i u svoje kljuse pa si kupila večjo sobo za poldrug milijon gotovih dinarjev ter si bova to sobo, ki meri 24 kvadratnih metrov, preuredila v sobo in kuhinjo. Vselila se bova spomlad. To bo najbolj vesel dogodek prihodnjega leta za našo družino. Zdaj živimo namreč v kleti.«

ALOJZ HOTINSKI, delavec, Maribor:

Dekleta še nimam

Temu pa gre delo od rok, so dejali mimoidoči, ko so opazovali Alojza Hotinskega, nekvalificiranega delavca, ko je zasipaval jarke na glavnem trgu EKK v Mariboru. Mlad je še in življenje kar kipi iz njega — nekam pač mora vložiti svoje mlade sile. Tovarš Hotinski jih je v delo in tako je prav.

»Stanujem v Gradisovem samskem domu. Stanovanje je lepo, le hrana je draga. Za kosilo plačam 500 za zajtrk 100 večerja pa stane 150 dinarjev. Poprečno zaslužim 40.000 na mesec, kljub temu sem zadovoljen. Dekleta še nimam, je dejal. Ker imam samo 7 razredov osnovne šole, me nikjer niso sprejeli v uk, zato je moja največja želja v letu 1966, da bi imel možnost priučiti se za zidarja ali tesarja. Seveda imam še več želja, predvsem pa, da bi dosti zaslužil.«

Jože Terplak pomožni delovodja, ki mi je razkazoval, delovišče EKK, je še dodal: »Tega si želim tudi jaz. Poglejte: v letu 1949, ko sem bil vajenec, sem si lahko kupil kolo in obleko, danes pa je denarja vedno

Kaj moraš vedeti

Neurejenost na deloviščih in delavnicah je zelo pogosto vzrok nesreč, zato moramo vedeti, da ureditev zatrpanih delavnic in delovišč ter ureditev transportnih poti ne terjajo nobenih investicij, temveč samo več reda in čistosti na delovnih mestih, predvsem delovne discipline delavcev in njim nadrejenih. Marsikje se še ne zavedajo, da bi mogli tako najhitreje in najceneje zmanjšati materialne vzroke nesreč.

Zato redno vzdržujmo in označujmo transportne poti!

manj. Zavedam pa se tudi, da brez dobre organizacije in dviga proizvodnje naši zaslužki ne morejo biti večji, zato bom v prihodnjem letu posvetil vse sile organizaciji dela. Doma pa bi rad končal »bajto,« je končal. »Pa še to« je dejal, »vsem članom kolektiva želim srečno novo leto 1966.«

VILJEM ZRIM, vodja železokrivcev na Jesenicah:

Pri nas delamo

Našel sem ga sredi dela iz načrta je prepisoval detajle armature. »Veste, danes bodo še vse sorte betonirali.« Ura pa je bila enajst, in to v soboto dopoldne, ko bi človek pričakoval, da bodo že »pospravljali«. Na Jesenicah delajo tudi ob sobotah do treh kot vsek dan.

»Fantje, še tole brž napravite. Potlej pa hitro na Hrenovico!«

»Pri nas delamo. Zadnjič sem bil v Ljubljani pa sem moral kar na glas govoriti, če sem hotel kaj storiti. Čepuša moram dobiti,« je preskočil pogovor. »Pogrelo me je, ko so na neki konferenci govorili, da naš sindikat slabo dela, ker imamo visok standard. Nisem sindikalni odbornik pa tudi član delavskega sveta nisem. Ampak tole govorjenje me pa res pogreje. Morda se je naš slabo izrazil in so ga napak razumeli.«

»Kaj me je letos najbolj prizadelo? Sedemnajst let sem že tu in smo imeli kar lepe uspehe. Prizadelo me je — pa ne samo mene — ker je naš delavski svet ob polletju sklenil, naj bi dobil vsak še po pol osnovne plače pa iz tega ni bilo nič. V kolektivu je zavladalo veliko razočaranje. Med železokrivci sta tudi dva člana delavskega sveta in sta takoj po seji povedala veselo novico, da bomo delili še po pol plače.

Pa ni bilo nič iz tega, ker centralni delavski svet ni pustil. Razumem, da podjetje kot celota ni bilo v takem položaju, da bi lahko kaj delili. vendar... No, našega komercialnega sem vprašal, kaj imamo od tega, če dosegamo velike uspehe, pa je rekel le: kaj češ. Ljubljana... Če človek dela, če dosega pri tem uspehe, naj od tega tudi nekaj ima, mar ne?«

»Letos smo še bolj garali kot lani« je nadaljeval. »ker smo bolj raztreseni, zlasti pri mojem delu. Zdaj delamo še v Kranju pa na Bledu, v Begunjah in na Jesenicah je več gradbišč. Bil je mesec, ko smo delali armaturo tudi za 15 objektov. Od 24 dni dopusta sem jih letos izkoristil le 11 pa smo že sredi decembra...«

»Najbolj vesel letošnji dogodek? V Kranju imam hišo pa je zame najbolj vesel dogodek to, da se je stranka izselila in se bom spomlad lahko preselil. No, hiša — pol hiše je. Dvojček sva kupila s prijateljem pa je kar čeden. Štiri sobe, kuhinja, kopalnico sem naredil in tako naprej. Veliko dela je bilo in ga je še. Od marca nisem imel proste nedelje, če nisem delal pri podjetju, sem pa na hiši. Kaj bo potlej? Človek se počuti dosti bolj svobodnega, če ima lastno stanovanje. Če ga ima od podjetja, je vezan, saj razumete. Pa ne da bi si prebiral službo. Ponosen sem na Gradis, ker na Jesenicah nekaj pomenimo in skup se vzamemo s šefom na čelu. Pri nas ni vprašanje ne ure ne dneva, naj je dež ali lepo vreme, naj je vroče ali mraz. Na Bledu na primer se je hudo mudilo in smo do dveh ponoči položili armaturo, da so lahko zjutraj že betonirali. Zato so tudi usnili.«

»Želje za prihodnje leto? Čimveč dela, čimveč uspehov čimveč zadovoljstva in zdravja v kolektivu. Takrat sem tudi jaz najbolj zadovoljen.«

Tako je povedal Viljem Zrim, vodja železokrivcev na Jesenicah.

JANA ŠELIGO, knjigovodkinja v KO Ljubljana:

Če bo „Gradisu“ dobro, potem bo tudi meni

»Sploh se ne pogovarjam! Za časopis ne dam nobenih izjav. Kaj pa sploh hočete? Zakaj pa prav jaz? Kako ste me našli?« Ploha vprašanj se je vsula name, da sem bil skoraj ob sapo. Naposled je Jana Šeligo, knjigovodkinja v kovinskih obratih v Ljubljani, ki je pri Gradisu že tretje leto (in dobiva že stalnostni dodatek), le popustila.

»Kaj me je letos najbolj prizadelo? Reforma, jasno. No, na uho povedano, me pravzaprav ni nič prizadela, ker živim še pri starših. Ampak tako vsi pravijo pa si mislim, da je navsezadnje treba tako reči. Če pa upoštevate, da nisem poročena, me je potlej reforma dvakrat prizadela, ker moram sama skrbeti zase. Sicer pa ni bilo to leto zame resnično nič posebnega, nič takega, o čemer bi lahko govorila.«

Približno tak je bil tudi njen odgovor na drugo vprašanje: kaj jo je letos najbolj razveselilo. Pomišljala je in naposled povedala, da je imela prav lep dopust v Poreču, kjer je bila letos prvič in tudi Pohorje je obiskala, ko je bila v Mariboru na strokovnem tečaju.

»Glede želja v prihodnjem letu pa sem realist, za zdaj brez želja in optimist. Predvsem si želim, da bi imel Gradis denarja kot toče, potlej bi bilo dobro tudi nam.«

FERDO RANER, ključavničar v KO Maribor:

Bilanca je bila dobra

Ferdo Raner, ključavničar iz KO Maribor, je veselo začel:

»Leta 1965 je bilo zame srečno leto. V Gradisovem bloku na Poljanah 29 sem po 13 letih končno dobil stanovanje. Do vselitve v novo stanovanje sem stanoval z družino v enosobnem stanovanju, velikem 16 kvadratnih metrov. Imam 12 let staro hčerko, no, potem si lahko mislite, kako sem se imel.

Poleg stanovanja je bila letos tudi plačilna bilanca dobra. Držali smo se pač principa, kolikor zaslužiš, toliko imaš.

V kooperaciji s KO Ljubljana smo delali šadna okna za »Iskro« Kranj. To je bilo najtežje ali vendar najlepše delo. Pa tudi investitor je bil z nami zelo zadovoljen, saj smo delo kvalitetno in 7 dni pred rokom končali.

Težko je naštetati vse želje, ki jih imam za prihodnje leto. Veste, skromni moramo biti, je dejal, pa bomo vse dosegli.

V podjetju še več skupnega dela in enotnosti, privatno pa veliko zdravja. Sel bi tudi v Nemčijo ali Švico, ker se tam bolje zasluži. Rad bi si temeljito opravil stanovanje in tudi avto ne bi bil odveč. Seveda so to le želje, do realizacije pa je verjetno še daleč.«

Brata Taib in Mujo Alić:

Velika želja: NOVA HIŠA

Taib Alić še ni dolgo v našem kolektivu. Približno leto dni šele. Zato pa je njegov brat Mujo naš delavec že več let. Zdaj sta oba, Taib in Mujo, skupaj na Dravi. Skupaj delata na bagru.

»Kako si prišel, Taib, v naše podjetje?«

»Brat me je spravil semkaj, ko sem odslužil vojsko.«

»Pa si tu zadovoljen? Ti je všeč?«

»Seveda.« prikima. In še doda, da je tu dobra organizacija. Pa za služek tudi ni ravnost slab.

»Veste, prej sem delal v Raši. Bil sem rudar.« razlaga. »Ampak to je težko delo. Naporno. Rudar premalo zasluži, kolikor se muči tam spodaj v rovi.«

Taib, ki dela z bratom Mujom skupaj na bagru UB-1, ima seveda svoje načrte. V Raši je končal rudarsko šolo, ampak zdaj bi rad še napredoval, rad bi se še bolj izpopolnil. Rad bi šel — nam je zaupal — v šolo. V šolo za strojnika.

»Pa misliš, da boš lahko šel v to šolo?« ga pobaram.

Odvrne, da je o tem že nekaj slišal in se zanimal. Zakaj ne bi torej mogoč uresničiti te svoje želje.

»Taib, kaj pa tvoje želje v letu 1966? Kaj je tvoja največja želja v prihodnjem letu?« ga vprašam.

»Da bi postavil hišo!« hitro odvrne.

»Hišo, kakšno hišo? In kaj ti bo hiša? Saj nisi poročen?«

Zasmeji se in pove, da je mislil hišo za družino.

»Veste, naša družina je precejšnja. Imam doma, v Prijedoru, še starše, brate, sestre. Radi bi zgradili novo, lepšo in večjo hišo.«

Aha — zdaj se mi posveti. Tako ga vprašam.

»Taib, morda pa ti računaš na povračilo? Ko boš gradil hišo zase, da ti bodo takrat tvoji domači priskočili na pomoč?«

Nasmeje se in pokaže vrsto zdravih zob. V tem smehu je menda pritrdilen odgovor na moje vprašanje.

PAVEL STANOVNIK, tesar, Skofja Loka:

Ne maram gradov v oblakih

»Kaj mi je bilo letos najbolj všeč? Sneg ne preveč.« je dejal Pavel Stanovnik, tesar v Skofji Loki. »Lahko bi povedal, kaj mi ni bilo všeč. Na primer to, da delavnice nismo letos popravili, kot smo se namenili, ker pač ni denarja za lastne investicije. No, če že hočete: najbolj mi je všeč, da dobivam zadnje čase bolj zahtevna dela, da se ob njih strokovno izpopolnujem. Gre predvsem za mostne konstrukcije, ob katerih se človek res veliko nauči.«

»In kaj si želim za prihodnje leto? Stanovanje imam, ženo in otroke tudi, televizor smo si že kupili, vsak sicer misli na avto, kar pa je zame še prevelika zahteva in prevelik »puf«. Glede želja sem bolj skromen in ne maram gradov v oblakih. Z mojimi petdesetimi jurji na mesec si jih res ne morem zidati. Najbolj si pač želim, da bi imeli dosti dela in kot kaže, ga bo za tesarje kar dosti. Bolj nas skrbi, če bomo imeli material. Les je tako težko dobiti.

Obširne razprave o statutu

Zakon o delovnih razmerjih postavlja le splošne okvire — Podrobnosti morajo biti urejene v statutu

Delavci našega podjetja so na skupnih sestankih obravnavali spremembe statuta, ki so potrebne zaradi na novo izdanih zakonov, ki urejajo delovna razmerja in poslovanje podjetij.

S spremembami, katere je po enotah podjetja sprejel delavski svet, so urejene v statutu tiste zadeve, ki doslej še niso bile urejene, ker zakoni ob prvi sestavi statuta še niso bili izdani:

V statutu je potrebno urediti zadeve s področja medsebojnih delovnih razmerij. Temeljni zakon, ki obsega to področje, daje okvirna določila, splošni akti podjetja pa podrobno predpišejo, česar zakon dokončno ni preciziral.

Takšna določila se nanašajo ob vstopu ljudi na delo, o njihovih dolžnostih pri delu v podjetju glede na specifičnosti poslovanja, dalje razporeditve delovnega časa in odnosa med delom ter druge dolžnosti in pravice, ki izvirajo iz dela.

Važen je način, kako stopa delavec na delo, ki ga zakon v načelu precizira, to je, da je treba prosto delovno mesto javno objaviti. Lah-

ko se pa sprejmejo ljudje na delo tudi po objavi prostega mesta na oglasni deski ali v »Gradisovem vestniku«, kadar gre za nujne primere, ki so pa podrobno naštet v statutu.

Tudi pri prenehanju dela, pravi zakon, si mora vsaka delovna organizacija predpisati čas, ko mora ali ima pravico delavec ostati še na delu, kadar bi sam želel izstopiti iz podjetja, oziroma, kadar nastopijo primeri, ki so naštet v zakonu, da odloča o tem delovna skupnost.

Tako je v statutu določeno, koliko traja ta čas za posameznika glede na njegovo delovno dobo, dobo pri podjetju in še glede na zahteve delovnega mesta, ki ga delavec zaseda. Ta čas se giblje od enega do petih mesecev.

Naše podjetje je sestavljeno iz delovnih mest, ki predstavljajo vsako za sebe določeno celoto in so namenjena izpolnitvi skupnih nalog, ki jih prevzema podjetje.

Organi, ki upravljajo podjetje, so delavski svet, upravni odbor in direktor, v prej omenjenih enotah pa so organi upravljanja delavski sveti in upravni odbori enot. V statutu so podrobno opisane dolžnosti in pravice teh organov, tako da se delo lahko odvija skladno proizvodnemu procesu celotnega podjetja in da je vsakemu omogočeno kar najbolj neposredno sodelovanje pri upravljanju.

Organizacije upravljanja v enotah ne spreminjamo, določiti je bilo treba le podrobne dolžnosti in pravice, ki jih za takšne organe predvideva temeljni zakon o podjetjih in o delovnih razmerjih. Poslovanje, ki ga narekuje zakon, mora biti urejeno tako, da se zagotovi enotnost podjetja, da lahko na najbolj urejen način izpolnjuje vse naloge, ki jih nalaga družba delovnim organizacijam.

Na statut ima pravico dati svoje pripombe tudi občinska skupščina, in sicer v 30 dneh, ko prejme predlog. Nato ga delavski svet podjetja dokončno sprejme.

R. Z.

Planski barometer za november 1965

A. USPEH PODJETJA

Realizacija je v primerjavi s prejšnjim mesecem malo nižja, ker se je znižala realizacija gradbišč, medtem ko je realizacija obratov malo večja.

V novembru se je realizacija podjetja kot celota znižala za ca. 22 milijonov, gradbišča so dosegla za ca. 37 milijonov manjšo realizacijo, medtem ko se je realizacija obratov dvignila za ca. 15 milijonov. V celoti je popravljen mesečni plan presežen za 13,2%, in sicer gradbena dela +12,6%, obrtniška dela pa za +15,9%.

Skupni kumulativni plan za obdobje januar–november je presežen za 1,8%, od tega pride na gradbena dela 1,6% in na obrtniška dela +2,9 odstotka.

B. USPEH GRADBENIH ENOT:

Tudi gradbišča kot celota so v novembru presegla mesečni plan za 11,9%, gradbena dela za 9,8 in obrtniška dela za 17,4 odstotka. Vsi planski pokazalci so v novembru pozitivni, medtem ko so bila obrtniška dela v prejšnjem mesecu še negativna.

Kumulativno je preseganje plana nekoliko manjše, vendar večje kot v oktobru. Skupna realizacija gradbišč je za 1,8% nad planom (gradbena dela +1,4 in obrtniška +3,0%). Mesečnega plana v novembru niso dosegli na Jesenicah, Ravnah in v Kopru, močno je presežen v Ljubljani in Mariboru. Vendar je razpon med najvišjim presežkom in najnižjim dosežkom manjši kot prejšnji mesec (–4,6 do +28,9 odstotka).

Pri kumulativni realizaciji je pod planom še vedno PE Ljubljana–3,6% (prejšnji mesec –6,1%), medtem ko so vse druge PE kumulativni plan presegle (od +1,4 do +4,2%). Večja nihanja opazimo pri obrtniških delih, saj so razponi med presega-

A. Gradbišča

Planski pokazatelj

		»Gradis« skupaj	Gradbišča skupaj	Ljublj.	Maribor	Celje	Jesenice	Ravne	Zalog	Koper	Kranj
skupaj	realizacija + ali – v %	113,2 + 13,2	111,9 + 11,9	124,6 + 24,6	128,9 + 28,9	108,9 + 8,9	95,4 – 4,6	95,4 – 4,6	114,4 + 14,4	86,1 – 3,9	—
Realizacija v % za november	gradb.	realizacija + ali – v %	112,6 + 12,6	109,8 + 9,8	134,5 + 34,5	110,5 + 10,5	75,9 – 24,1	124,5 + 24,5	84,9 – 15,1	94,2 + 5,8	117,1 + 17,1
	obrt.	realizacija + ali – v %	115,9 + 15,9	117,4 + 17,4	106,4 + 6,4	276,1 + 76,1	246,1 + 46,1	51,8 – 44,2	127,1 + 27,1	145,5 + 45,5	24,1 – 75,9
Realizacija v % kumulativno za jan.–nov.	skupaj	realizacija + ali – v %	101,8 + 1,8	101,8 + 1,8	96,4 – 3,6	104,0 + 4,0	104,2 + 4,2	101,4 + 1,4	103,0 + 3,0	102,8 + 2,8	103,8 + 3,8
	gradb.	realizacija + ali – v %	101,6 + 1,6	101,4 + 1,4	92,5 – 7,5	103,1 + 3,1	100,7 + 0,7	105,0 + 5,0	103,3 + 3,3	101,8 + 1,8	107,8 + 7,8
	obrt.	realizacija + ali – v %	102,9 + 2,9	103,0 + 3,0	106,4 + 6,4	109,7 + 9,7	112,7 + 12,7	78,6 – 12,4	101,7 + 1,7	105,0 + 5,0	92,7 – 7,3
Produktivnost	plan realizacija		1593	1426	1318	1461	1104	1637	1505	1451	1700
	% izvršenega plana		1636	1459	1230	1566	1119	1692	1556	1474	1896
			102,7	102,3	93,3	107,2	101,4	103,4	103,4	101,6	111,5
	efekt. realizacija		— 1,1	99,2	99,2	96,2	99,4	101,5	99,9	100,2	96,5
Opravljen ure v % kumulat.	ure	+ ali – v %	98,9	— 0,8	— 0,8	— 3,8	— 0,6	+ 1,5	— 0,1	+ 0,2	— 3,5
	vse ure	realizacija + ali – v %	98,7 – 1,3	99,0 – 1,0	98,8 – 1,2	96,0 – 4,0	99,0 – 1,0	101,1 + 1,1	99,7 – 0,3	99,7 – 0,3	96,0 – 4,0

njem in doseganju plana veliki in tudi iz meseca v mesec močno nihajo.

V mesečnem planu je PE Kranj izpuščena, pri kumulativnem planu pa je dosežena realizacija do končnega obračuna prikazana kot rebalanciran plan 100%.

C. USPEH OBRATOV:

Realizacija obratov se je malo dvignila in so kot celota vsi pokazalci pozitivni. Mesečni plan je presežen za 16,2%, kumulativni plan pa za 1,9%. Mesečnega plana nista dosegli PE KO Maribor in projektivni biro, medtem ko se jima pri kumulativnem planu pridruži še PE OGP. Vse ostale PE obratov so plan presegle.

Produktivnost, izračunana za obdobje januar–november, je za celotno podjetje dosežena s 102,7 odstotka, pri gradbiščih s 102,3

odstotka, pri obratih pa s 103,8 odstotka. Pri gradbiščih nista dosegli planirane produktivnosti PE Ljubljana in Kranj, pri obratih pa KO Maribor, OGP in projektivni biro.

PREGLED REALIZACIJE PO POSLOVNIH ENOTAH

B. Obrati

Planski pokazatelj

		Obrati skupaj	SPO	KO Ljublj.	KO Maribor	LJO Sk.	OGP	Projek. biro
Realizacija v % za november	realizacija + ali – v %	116,2 + 16,2	137,8 + 37,8	136,1 + 36,1	86,0 – 14,0	107,3 + 7,3	104,3 + 4,3	68,8 – 31,2
Realizacija v % kumulativno za jan.–nov.	realizacija + ali – v %	101,9 + 1,9	102,6 + 2,6	110,2 + 10,2	99,3 – 0,7	101,1 + 1,1	97,3 – 2,7	97,0 – 3,0
Produktivnost	plan realizacija	2070	2227	1955	2060	1967	2107	1730
	% izvršenega plana	2148	2389	2170	2034	2029	2070	1687
		103,8	107,3	111,0	98,7	103,2	98,2	97,5
	efekt. realizacija	98,3	95,6	99,3	100,5	98,0	— 0,9	— 0,5
Opravljen ure v % kumulat.	ure	+ ali – v %	— 1,7	— 4,4	— 0,7	+ 0,5	— 2,0	99,1
	vse ure	realizacija + ali – v %	97,9 – 2,1	95,2 – 4,8	99,2 – 0,8	100,2 + 0,2	97,3 – 2,7	99,5 – 0,1

Opravljen ure v % kumulat. OGP in projektivni biro.

nančni plan presegli. PE Kranj ima presežek planiranih ur, ker se ure, ki so opravljene v obračunanih v času likvidacije, prikazujejo — finančni podatki pa se ne spreminjajo do obračuna.

Delitev dohodka ne trpi nič kampanjskega dela

Majhna anketa o mnenjih glede nagrajevanja po delu

Vsi želimo imeti kar najboljši način nagrajevanja po delu. Način oziroma sistem delitve osebnih dohodkov (OD) pa je odvisen od mnogih objektivnih in subjektivnih činiteljev. Izvedena je bila anketa, da bi zvedeli, kaj je dobro in kaj nas moti v našem sistemu delitve OD. Odgovoriti je bilo treba na štiri vprašanja, odgovarjale pa so poslovne enote (PE). Odgovorilo je samo deset PE, do roka pa le tri. Poglejmo si rezultate.

Večina za dohodek

1. Najprej je bilo treba odgovoriti, kaj naj bi bila osnova (ključ) za delitev dohodka med proizvajalno enoto in skladi podjetja kot rezultat razlike med tržno in interno plansko ceno. Na več možnih odgovorov so PE odgovorile:

- dohodek PE (od bruto dohodka odšteti poslovni stroški) — 80 %,
- opravljene ure za izvedbeno proizvodno nalogo — 10 %,
- ostanek čistega dohodka — po že izplačanih akontacijah na OD — 10 %.

Večina je tolikšna, da bomo verjetno sprejeli dohodek kot osnovo. Kljub temu pa so utemeljitve drugih PE vredne obravnave.

Veliko zanimanje za akorde

2. Kakšen neposreden način delitve OD bi bil najbolj stimulativen? Vprašanja so dovoljevala tudi kombinacije med petimi naštetimi možnostmi odgovoriv. Zato bomo rezultat navedli v frekvencah (pogostost) odgovorov. PE so dale prednost:

- normam oziroma akordu za posamezna dela — 80 %,
- skupinskim akordnim pogodbam za zaokrožena dela — 70 %,
- enako kot v prvih dveh primerih, vendar vključno s prihrankom materiala — 50 %,
- nagrajevanju po času z delitvijo »gibljivega« dela tromesečno oziroma letno — 10 %,
- delitvi OD po prej izdelani dokumentaciji po načinu formiranja planskih stroškov objekta — 10 %.

Presenečajo visoki odstotki v korist normiranja del. Prav tako je zanimivo, da se je manj PE izreklo za kompleksnejši način nagrajevanja, to je za tretjo in zlasti še za zadnjo varianto. Kaže, da nas napeke iz preteklosti niso še povsem izučile. Gre za skrivnosti, v katere včasih zaidemo. Enkrat vodimo kampanjo za stodstotno akordiranje, drugič pa menimo, da je nagrajevanje po obračunskih enotah (OE) brez normiranja najboljši učinek nagrajevanja.

Menda ni potrebna posebna analiza za ugotovitev, da je prejkone najboljši sistem nagrajevanja po OE z upoštevanjem tako skupinskih akordov, zlasti pa še individualnih norm.

Negotovi odgovori

3. Na tretje vprašanje je bilo treba odgovoriti, če je pravilnik o na-

grajevanju strokovnega kadra in organizatorjev proizvodnje po delu stimulativen, in drugič, s čim naj bi izpopolnili pravilnik?

Na prvo vprašanje je odgovorila polovica PE pritrdilno, polovica pa nevtrarno. Nobena PE se ni jasno opredelila niti z da niti z ne.

Pripomb je bilo precej. Nekaj PE želi uvesti med merila »prihranek materiala« ; druge spet, da je treba za delavce na centrali uvesti večje mere za ocenjevanje (zdaj sta dve), nadalje menijo, da je planirani dohodek na uro preveč subjektivno merilo itd.

Delavci, ki so zadolženi za izpopolnjevanje pravilnika, naj bi pripombe upoštevali (kot so jih že doslej), s čimer bi dobili še kvalitetnejši oziroma uglednejši pravilnik

Da, je stimulativno

4. Na vprašanje, če je nagrajevanje po internih pravilnikih o nagrajevanju delavcev, ki niso niti organizatorji proizvodnje niti niso nagrajevani po delovnem učinku, kot ročni delavci — stimulativno, je odgovorilo 70 % enot pritrdilno, 30 % pa nevtrarno, torej spet nobena PE negativno.

Morda je primerno pripomniti, naj bi objektivna merila poskušali počasi zamenjati s tehničnimi normami (analitično merjenje delovnega časa), subjektivno ocenjevanje pa naj bi bilo čimbolj demokratično.

Sklep si bo naredil vsak sam. Vendar smo dolžni povedati, zakaj objavljamo rezultate v »Vestniku«. S tem želimo informirati ves kolektiv, kako daleč smo v naših prizadevanjih za uveljavljanje enega temeljnih socialističnih načel — nagrajevanja po delu.

Morda bi na koncu spomnili še naše družbeno-politične organizacije na to, kam naj v prihodnje usmerijo svojo aktivnost. Strokovnjake, ki so doslej včasih v precej ozkem krogu razpravljali in tudi urejali posamezna vprašanja s tega področja, pa naj spomnimo na to, kje naj pogosteje iščejo pomoč, da bo njihovo delo bolj uspešno.

U. S.

Levo: Graditelji črpalke v Mariboru ob Leningrajski cesti — Desno: Le dobro privij (iz kovinskih obratov v Mariboru)

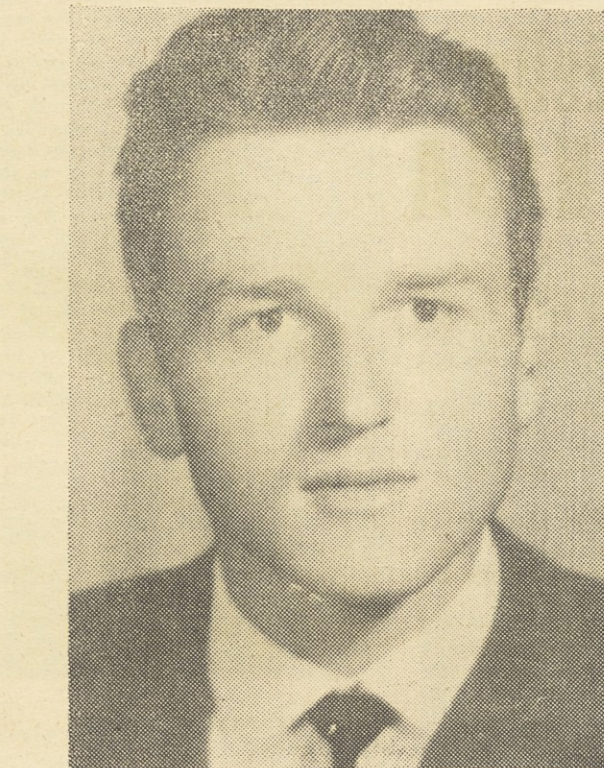
Izgubljam o zelo dobre in sposobne kadre

V KO Maribor seveda ne poznajo recepta, da bi lahko sposobne delavce zadržali doma

»Kako kaj gospodarite,« smo vprašali, ko smo vstopili v pisarniške prostore mariborskih kovinskih obratov.

»V duhu reforme,« smo dobili res duhovit odgovor.

»Ali se tudi v KO Maribor pozna vpliv reforme?« »Seveda«, so potrdili, »popraševanja po izdatkih in uslugah ni več toliko, kot je bilo včasih. Zlasti med kupci ni več zanimanja za asfaltne baze, medtem ko je še vedno razmeroma dovolj popraševanja po betonskih mešalcih (protitočnih)«. Vendar pa v KO Maribor opažajo, da se novi naročniki zanimajo za vse večje mešalce, zlasti za 500-litrse in celo za največje — 1000-litrse. Zato so seveda v kolektivu nastale nove težave. Včasih so imeli za nove stroje vedno toliko naročil, da so lahko delali vsaj 5 do 6 mešalcev v manjši seriji, zdaj pa tega ni več. Tudi obrtniških del so imeli včasih toliko, da so bili vedno »založeni« z delom bo treba te stvari nekoliko drugače

Ing. BORIS VEDE in LUDVIK RODOLF

Člani našega kolektiva se ukvarjajo z umetnostjo

Predstavljanje ni potrebno. Vsi gradisovci dobro poznajo našega arhitekta, gradbenika in športnika ing. Borisa Veda.

Zato smo ga zaprosili, da našim bralcem kaj pove o svojih »konjičkih« .

»Konjičkih, pravite?« je začel pripovedovati, — »ne vem, kaj bi bili, če pa mislite na glasbo, pa je to moja življenjska potreba. V glasbi najdem vse in vsaka dobra glasba mi je poživitev po napornem delu ter mi daje novo življenjsko energijo.«

»Sem slišal, da ste bili ustanovitelj več ansamblov, ali je to res?«

»Res je, organiziral sem že več ansamblov, med njimi plesni orkester »Kajuh«, ustanovil sem enega izmed prvih ansamblov »Stirje fantje«, sem soustanovitelj priznanega slovenskega ansambla »Zadovoljni Kranjci«. Vodil sem pevski zbor »Kajuh« in simfonični orkester prve državne gimnazije. Toda, kdo bi vse našteval!

Sodelujem tudi pri ostalih ansamblih, kot ansambel »Jožeta Kovačiča«, »Mojmira Sepeta« in »Jožeta Kampiča«.

»Večkrat sem vas že videl nastopiti na televiziji. Ali ste stalen sodelavec RTV?«

»Ne, pač pa večkrat nastopamo z različnimi ansambli, največkrat z ansamblom »Borisa Kovačiča«.

»Kaj pa gledalci, ali vas nič ne motijo?«
»Nasprotno, čim več jih je, tem rajši igram.«
»Pa na televiziji?«

»Še bolj, tam vsaj ne slišim njihove kritike.«

»Ali ste nastopali že v tujini?«

»Da. Prepotovali in nastopali smo že po vsej Evropi. Povsod so nas navdušeno sprejeli. Najlepše je bilo v Franciji pri naših izseljencih ter na Vrbskem jezeru, ker so nas hoteli kar obdržati.«

In zadnje vesti...

Posnel je že preko 50 plošč, sedaj si je pa nabavil še električni bas.

Nasvidenje na ekranu.

Lepo je, če poznamo še drugo plat življenja, kajti tisti, ki je ne pozna, tava v temi.

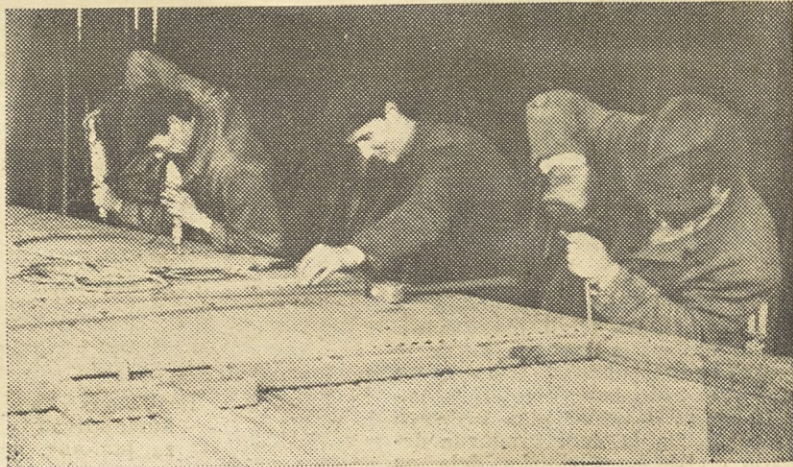
»Tako je tudi z menoj,« je dejal Ludvik Rodolf tesar z Raven na Koroškem.

»Moj konjiček je risanje in slikanje. Moje slike govorijo o življenju, ki ga z umetniško obdelavo vsebine in strasti prenesem na papir. Rad slikam delavce pri delu, naravo, poletne viharje, skratka vse, kar je človeškega.

Risal sem rad že od mladih nog, umetnost slikanja pa me je naučil tovariš Srebotnik. Obiskoval sem tudi tečaj v Slovenjem Gradcu.

Letos sem zbral okrog sebe mladino, jih navdušil za slikanje in ustvarili smo fotoklub. Podjetje nam je odstopilo sobo, sindikalna podružnica pa nam je poklonila 100.000 dinarjev. Osnove so tu in delamo... Rad bi se študiral in se učil, kajti v življenju nikoli ne znaš preveč.

L. C.

Dobri stari dedek Mraz

Vsak izmed nas, posebno pa otroci se radi spominjajo velikega trenutka in pričakovanja, ko nas je obiskal dedek Mraz.

Zvesta tradicijam je večina naših sindikalnih podružnic tudi letoš organizirala za naše najmlajše člane prihod dobrega dedka Mraza.

Pa četudi letoš ne bo tako bogat, bo z veseljem napolnil mlada srca, ki so ga komaj pričakovali.

Vabila dedku Mrazu so naši otroci poslali iz seh enot. Zal jih povsod ni mogel obiskati. Ustavil se je na Ravnah, v kovinskih obratih, na centrali itd. Povsod so mu otroci priredili slovesen sprejem. »Pridni bomo in ne pozabi nas,« so mu ob koncu povedali v slovo.

POPRAVEK

»Da se izkoristijo kapacitete počitniških domov, naj se v času izven sezone oz. v sezoni, kadar niso kapacitete zasedene po članih našega podjetja, oddajo proste kapacitete tudi drugim gostom. Člani kolektiva naj prijavijo svoje bivanje v počitniškem domu vsaj 14 dni prej.«

Stran 6 ★ »GRADISOV VESTNIK«

Že 3. črpalka

Gradimo jo v Mariboru na Leningrajski cesti

V Mariboru gradimo že tretjo bencinsko črpalko. Prva je bila zgrajena v Šentilju, druga je bila nedavno dokončana na Ptujski cesti (med tovarnami Metalna in TAM), zdaj pa gradimo že tretjo — na Leningrajski cesti. Graditi smo jo začeli 20. oktobra, in sicer po tipškem načrtu. Investitor je podjetje »Petrol«, gradbeni in drugi stroški so predvideni na dobrih 30 milijonov. Rok je pa precej oster, do 1. maja, mora biti črpalka predana svojemu namenu. Če bo šlo vse po sreči, bo glavni objekt že pred nastopom prave zime pod streho, tako da bodo zimski meseci ostali na razpolago za izkope (priključki na kanalizacijo, jama za cisterne itd.), za vsa obrtniška dela, instalacije in podobno.

Nedaleč od bencinske črpalka na Leningrajski cesti gradimo še manjšo kotlarno za železniško industrijsko šolo.

bolj in bolj popularna — tujina. Predvsem Nemčija. Z zadnjem časom je odšla že vrsta dobrih, zelo dobrih delavcev — strugarjev, orodjarjev, ključavničarjev. Sami dobri, izurjeni delavci, ki so leta in leta delali v našem kolektivu.

Kako jih zadržati? Teoretično vsi poznamo pravi odgovor: doma nagrajevati delavce tako dobro, da jih delo v tujini ne bo več mikalo. Seveda — to je res samo — teoretiziranje...

»Kako naj tako dobro plačamo najboljše strugarje, orodjarje in druge visoko kvalificirane delavce?« so nas vprašali v KO Maribor. »To je čista iluzija, utopija.«

V novembru je bil poprečni osebn. dohodek v tej ekonomski enoti 59.694 din. Visoko kvalificiran orodjar ali strugar zasluži s posebnim dodatkom (10.000 din) največ 97.000 din. Toda, poudarjamo, to so »špičce«, najboljši delavci med najboljšimi.

In koliko bi tak delavec dobil v Nemčiji? Odgovor vsi vemo: najmanj 1000 mark ali raje še nekaj več. Torej, 300.000 do 350.000 dinarjev! Trikrat ali celo štirikrat več kot doma...

KRONIKA

1965

Mi pa mislimo na eno,
pri iskanju je pošteno:
Ce želiš ostati živ:
Primi vsak — ker vsak si
kriol!

ZALOG v izvajalsko dirko
šel pod novo je taktirko,
mladi šef za delo vnet
hoče disciplino, red!

Industrijo, stanovanja
vse zavzeto zdaj poganja —
vendar ljubši mu je klic
iz tovarniških gredic!

Ko v bodoče bo planiral,
čist dohodek si formiral,
pomni naj: beton ima
že LJUBLJANA za oba!

KRANJU že začetek leta
malo dobrega obeta,
kar bi novega rad vzel,
vse mu konkurent je snell!

Ko se zguba se le veča
in je vse pustila sreča,
sredi leta še DS
je naredil križec čez!

Nauk iz tega vsem bodi,
da bazen ni kar si bodi,
ta sistem lahko čez noč
spravil GRADIS bo ob moč!

JESENICE splošna stiska
prav posebno ne pritiska,
vendar dvoje tudi tu
kroniki ne da miru:

Konkurenca se poudarja:
Hafner manj ima denarja,
Slamnik rad bi ves profit
dal nam skozi naš kredit!

In zato naj JESENICE
skrbno trošijo petice
le za nujno — za toplo,
pa bo dobro in lepo!

Da naj v KOPRU vse od
kraja
GRADIS le za trg izvaja,
to je predlog, to želi
vsak z lokalne oblasti!

In enota, da ustreže
se s komercialo zveže,
skupaj iščeta denar,
ki da rešil vso bi stvar!

Vendar nekaj je očito:
Vse na to ne gre kopito!
Če naj KOPER dalje gre,
drugih sredstev najti jel!

CELJU veter v jadrih peša,
konkurenca posle meša
in celo popust globok,
ganil ni — steklarski krog.

Ko za vzroke povprašuješ,
ko detajle proučuješ,
vidiš: ker si siten bil,
zdaj si za zamero kriol!

Treba je naprej iskati,
novih del si še nabrati!
Ce pa le nikjer nič ni,
niso drugi krivi vsi!

V MARIBORU bera dela
še zaenkrat ni skopnela,
dobre zveze, dober nos
vedno kak navrže kos!

A podrobna analiza
kaže, da se bliža kriza,
čutimo upad plačil —
vsak bi rad zastoj gradil!

Ko potem ocena pade,
skromne, majhne so nagrade
in takrat vsak drug je kriv,
ne pa lasten kolektiv!

V RAVNAH nova teorija
o delitvi se razpija:
Ko se dela: Vsi v pomoč!
Ko deli se: Roke proč!

In tako je celo mesto
že nastalo gor za cesto,
malo še, pa bo izbran
otvoritve velik dan!

Mi pa tega se bojimo,
če prihodnost proučimo:
Komu bo služila vas,
ko ne bo več treba nas!

Na OBRATIH v Ljubljani
mladi šef v ekipi zbrani
prve je uspehe žel
in finančno kar uspel.

Vendar ni enote prave
če ne imela bi težave!
Kdaj je najbolj v skrbeh?
Kadar se poloti streh!

Naj še taka bo priprava,
material in delo zdrava,
čim račun je izvršen —
že s tesnitvijo je ven!

Mariborski so OBRATI
letos v glavnem v sredi zlati,
delajo, če gre, povsod,
naročil je prav za sprot!

Kakor z deli so v sredini,
s stroški tudi na višini
in na koncu obračun
srečno se izteče »vun«!

Za naprej naj naročila
nova bi obrat redila.
Lovec — šef pa naj skrbi,
da se to čimprej zgodi!

SKOFJE LOKE vsa nadloga
hlodov majhna je zaloga,
ker obrat naš brez lesa
žal še delati ne zna!

Že pri žagi nekaj kane
in dobička mu ostane;
ko izdelek izvrši,
hlovar za puls skrbi!

Dobro je, dokler to traja,
vendar veter drug prihaja,
konkurenca vedno bolj
cene nam tišči navzdol!

V BETONARNI se razvija
skoro prava industrija:
od votlakov do pragov,
od garaž pa do drogovi!

In mostovi prenapeti
v njihov so program zajeti!
Dobro posel gre od rok —
daleč znani so okrog!

Kar pa obračun zadeva,
očasih človek prebleda:
ne samo da je drago,
često je celo slabo!

SPO veliko delo
lansko leto je sprejelo:
srednjo Dravo nam gradi,
pol se strojev tam vrtil!

Urno nizajo kubike,
že se vidijo oblike —
urnejše od kubatur
raste spisek jim nadur!

In zato dobička malo
konec leta bo ostalo,
več bo jeze in skrbi,
ob delitvi žalostni!

Naš BIRO je že deseto
delovno izpolnil leto!
Dokaj skušen je ima,
marsikaj napraviť zna!

Stolpnice in bloke nove
pa stolpice in mostove
vse izdelava prav lepo,
zadovoljen kupec bo!

A operativa naša
često z njimi ne soglaša:
Težko zidať je lepo,
da bilo bi ne drago!

Vse enote smo obrali,
delo jim ocenjevali.
Zdaj pa majhen še pogled,
kakšen jutrišnji bo svet?

Kakšna bode perspektiva,
kaj nam vse bodočnost
skriva,
ali bo zidarski ceh
venomer le bolj pri tleh?

Mislimo, da dobro delo
vedno ceno bo imelo,
da reforma dala bo,
kar si vsak zaslužil bo!

Ce pa to se nam obeta,
prav je, da je konec leta,
da bo enkrat pokopan
negotov današnji dan!

Mi pa čase napotnimo
GRADISOVCEM zaželimo
da bi zadovoljni vsi
dolgo skupaj delali!

1965

»KJE SI MARTIN PLAJOBA?«
»NA POHORJU, DOKLER SO ŠE
STARE CENE!«

A TAKO, TI SI
NOVI. UPAM, DA
BOŠ KMALU KAJ
BOLJ ZRASEL!

RAZSTAVA
STOLPNIC
CELJE

NAVALI NARODE IN
INVESTITORJI! JOŠ MALO
PA NESTALO STANOVANJ...

ŠPANOV
VRH

DRUGOVI, BIČE
VAM TOPLO KAO
KOD KUĆE...

PRAVILNIK
OSEBNIH
DOHODKI

SCHWESTER
FIRMA

MEINE HERREN-
ZARAČUNALI VAM
BOMO TOPREKLADO,
KI SE JE ZLOMILA NA
VAŠEM DELOVODJI...

OBČNI ZBORI SIND. PODR.
VELIKO GRMENJA-MALO DEŽJA

KOMISIJA
ZA ORG.
PODJETJA
NE!
MOTI!

VOLITVE
DSP

SKUPNA
VREČA

POBOŽNE
ŽELJE

ZA KRITJE
IZGLUB

JANEZ, IZKORISTI
K-15 DOKLER JE
IN REGRES

ALI NE VIDIS,
DA ISKEM SKRITI
REZERVE

SEDAJ NI ČAS
ZA IGRANJE

1800
MANJ ZAPOSLENIH.

I
ŠIG CELJE

KOLIKOR JE V TEH
20 LETIH NAREDILA.
ŠE KAR DOBRO
IZGLEDA...

KOLEGI
OBZORJE JE ZA-
VITO V MEGLO...

STATUT
POPRAVLJENA
IN
DOPOLNJENA
IZDAJA

KDAJ BOMO PA
TEGA SE DOPOL-
NILI IN IZPOL-
NILI?!

ICH BINEIN
DLJ BIST FLEIBIG
SIE IST SCHÖN
UND'S ACOMFORTABLE CHAIR
SO WEITER, AND SO ONE YES
AUF WIR SCHÜLER
SO LONG DANKE
ALL SEE YOU
THANK YOU
PLEASE
BITTE

NACH
DBR

Amer

REFORMA